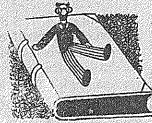

LES LLETRES

UNA NOVA REVISTA EN CATALA:
"LA MEDICINA CATALANA"

Ha sortit una interessant publicació titulada "La Medicina Catalana", que ve a omplir un buit a la llista de publicacions tècniques de casa nostra. El subtítol d'aquesta revista — "Portantveu de l'Ocitània mèdica" — palesa d'una manera clara i simpàtica els nobles propòsits que animen els seus fundadors en iniciar la trajectòria d'aquesta revista mèdica, que pel seu contingut i per la seva doctrina, serà, i ja és, la més important de les que d'aquest caràcter es publiquen en llengua catalana. La personalitat dels seus redactors és ja una garantia suficient en el que es refereix al seu fons professional. Hem de remarcar una enquesta interessantíssima: — Què opineu del català, llengua científica? — que és contestada per les primeres figures de la nostra literatura i de la nostra medicina. Conté aquest primer número, a més, un conjunt de treballs originals, obra dels doctors A. Pedró i Pons, i A. Amell i Sans, i una Hemeroteca mèdica mundial a càrrec dels doctors Felai Martorell, F. L. Cortada, F. Briall i Planas i F. Vizcaino. Per tal de commemorar l'aparició d'una tan meritòria revista se celebrà dimarts a la nit un sopar a l'Hostal del Sob, al qual assistiren destacades personalitats del món científic català. A l'hora dels postres, parlaren els senyors López i Llonçàs, editor de "La Medicina Catalana", i els doctors Leandre Cervera, Guerié, el redactor en cap, i el doctor Amell que ho és dels "Anals de la Medicina". Desitgem tota mena de prosperitats a "La Medicina Catalana".

ACTIVITATS DE LA SALA GASPAR

La Sala Gaspar exposa actualment al seu saló una selecta col·lecció de pintures d'artistes catalans. Entre les obres exposades, criden fortament l'atenció, una vista de Cadaqués de Melfrén, la natura morta de Vila-Puig, uns jardins de Planas Doria i un bonic Pla Rubio. S'hi exposa, també, el retrat iconogràfic de Jesucrist, reproducció de la Santa Faç del Llençol Sant de Turí, que ha estat fins ara vistadíssim, pel seu doble interès, religiós i artístic.

L'ESCOLA DE TOSSA

Sota aquest títol G. Charensoi publica al número corresponent al dia 13 d'octubre de la revista "Beaux Arts", el següent article: "Abans de començar les meves vacances d'aquest estiu, he cercat llargament un recó tranquil "on a més d'estar solitari es tingui llibertat", com diria Alcèstes. Heus-me ací, per tant, passant la frontera d'Espanya, en el transcurs d'un bell matí, fent via cap a Girona; algunes hores, encara, de fatigós viatge, abans de prendre l'autoòmnibus que m'havia de conduir al país dels meus somnis. "Vós aneu a Palamós, no? — em pregunta el "chauffeur", en excel·lent francès", "No". — Jo creia que anirieu a veure Sert, el nostre gran pintor. Hi ha diversos francesos a casa seva: M. i M. Poincaré, M. Gaston Bergery, M. René Clair. Hom espera també Picasso, i hi s'ajorna Pere Pruna. Tossa de Mar és meravellós. Sembla que el poble sigui construït per a rodar-hi un film històric; però les seves construccions són sòlides i daten autènticament del segle XV. A poble temo sofrir una ahucinació. Em trobo a Tossa o a Montmartre? Vet ací un dels més il·lustres ciutadans del barri, Pere Creixams; entre els seus acompanyants reconeixo a M. Metzinger, M. Kars, M. Roger Wild, i enmig d'aquests pintors, dos escriptors, M. Henri de Monfrald i M. André Fago. A la tarda, al pati del cafè, Pere Creixams va de taula en taula, i es llura a una misteriosa recepta. Triomfalment, arriba a recollir setanta pessetes. Nosaltres anem a instituir uns premis. L'infant que faci el millor dibuix, tindrà cinquanta francs. L'epidèmia pictòrica acaba per fer-se seva la colònia escolar: aquesta brava gent que s'ha passat tot l'any lluitant a les escoles de Barcelona, i que es creien il·lures de tota mena de treballs suplementaris; es troben un dia, sense saber com, amb el llapis al dits, davant un motiu treballósament cercat. Finalment, hom vota. L'escrutini és laboriós. Són les dues de la matinada quan el "premi de Tossa" és concedit..."

ELS ARTISTES ES PREPAREN

L'artista rus K. Goussé, està donant els últims tocs a les obres que pròximament exposarà. Villa-Marqués, M. Villà i G. Villà també preparen les obres que dintre breu termini seran exposades en una de les millors sales de Barcelona; també J. Aguilera, els dibuixos del qual van ésser tan sol·licitats en la II Fira del Dibuix, exposarà ahavé de fi d'any a la Sala Gaspar.

LES ARTS

Entorn de la novel·la

Carta oberta a Manuel

EM sap greu, amic Manuel Brunet, d'ésser jo el que vingui a la defensa de la novel·la, que tan malament ha sortit del vostre article de dimarts. Em sap greu per moltes raons, però sobre tot per allò que la meua posició pugui tenir d'interessada; interessada com la vostra en un altre sentit. I personal. La meua posició s'assembla a la d'aquell que hagués de defensar una dona virtuosa i que al mateix temps fos la seva mare. Ell en el moment de la defensa bé temptaria de defensar-la només per les virtuts, però a les gents sempre els cabria el dubte de pensar si la defensa per virtuosa o per mare. Per aquesta raó, sobretot, si no tinguéssim el convenciment que el vostre article passaria en aquesta indiferència que caracteritza el nostre món cultural i també per què al marge de la novel·la, a la qual ni vos ni jo no podem fer res en un simple article periodístic, tinc ganes de llençar unes veritats que em neguitegen des de temps, no me n'hauria ocupat, però em sembla interessant sobretot d'oposar aquelles veritats (m'ho semblen) a la vostra empena derrotista que us mena a alçar-vos contra tot sense mirament de cap mena i en una actitud desprovista de grandesa, i a vegades m'atreveria a dir que de sinceritat. Gosaria a dir que al fons del vostre cor, perquè sou home de cor i intel·ligent, més d'una vegada les vostres pròpies paraules res haurien deixat amb recel. Vull pensar-ho de vos per l'admiració en la qual molt sovint us he tingut. L'amistat, però, ni la consideració que en un altre sentit m'hagin pogut merèixer les persones, mai no m'ha privat de dir el que penso; i el que penso és això.

Ja "Mirador" portava el senyal del vostre esperit. De primer antuvi vareu desterrar de les seves pàgines la poesia, amb la qual, a més de la novel·la, suposo que també esteu renyit. Més endavant la pàgina de lletres va quedar relegada a l'últim lloc, i més endavant encara vareu fer més, perquè ni de lletres no parlava, almenys de lletres catalanes, que sembla lògic pensar que hauria d'ésser el seu afer principal. No sé què penseu de les Arts, però és fàcil endevinar-ho, perquè està tan íntimament lligat a això

que no es pot fer menyspreu de l'un sense que se'n faci de l'altre. I de passada, és significatiu que mostresteu un major menyspreu envers allò que més us ha temptat en els vostres començos. Pensant que la política no us pot interessar en el sentit que la cultiveu, ni podeu créure sincerament que tots els pecats siguin de l'Esquerra — sou massa intel·ligent per a això — la vostra posició queda reduïda a ben poca cosa. La vostra posició queda reduïda a aquesta posició personal desprovista de desinterès i de grandesa que fa pensar que la política no us ha estat sinó un mitjà per a esbravar el vostre esperit d'aquesta fúria rebentadora i derrotista que us mena a girar-vos contra tot, sense cap mirament. Posició massa personal, massa elctua i desprovista de cordialitat que no pot desvetllar sinó la simpatia dels fanàtics del partit que defensen, i entre els quals segurament compteu amb una devoció fervorosa (ho he pogut constatar personalment), però no d'aquelles persones que miren les coses sense passió, i una mica allunyades de la baladriera actual i veuen els pecats dels uns i els dels altres i no sabrien cap a quin costat girar l'esguard. Aquells no poden sinó lamentar que el vostre sentir us hagi arrossegat a aquestes posicions extremes. Sobre tot per aquest sentit vostre, capaç d'aquells rampells de sentiment i de sinceritat que us fan tan estimable dels quals han sortit els vostres millors articles; com aleshores que agafàveu la ploma per desagradar Rucabado, que les mateixes facècies de Mirador havien portat al "tubo de la risa", o per parlar de l'escoltor Penosa, en un article emocionat i bell en el qual el sentiment de l'amistat bribrava amb tota la puresa, o aquell altre vibrant d'indignació, quan parlàveu del Drac i el cavaller St. Jordi: en el qual palpitava la violència indignada i l'accent dels antics profetes.

Pel que toca a la novel·la, amic Manuel Brunet, el vostre ensenyament actual us fa una mica sospitos, sobretot quan en la nostra conversa vareu dir-me que heu esquitat quantilles de novel·les que teniu començades, per aquelles raons tan corrents en el nostre món intel·lec-

Diana Wynyard

que hem vist darrerament en
"Cavalcada"

Partit intel·lectualista

per Joan Vallespinós

s, uns aspectes ben precisos de la social, en totes les produccions de la mentalitat humana que per ventura l'amic té una noció clara de l'inflam pur?

Intellectualisme s'ha de formar del popularisme i de l'acadèmic, al servei de què estarà la causa? La missió del nostre pen no culmina pas en els cristalls d'uns estudis profunds associats a una bona fortuna. Entenent el criteri vers aquelles múltiples dels fenòmens socials i en el laboratori per les nostres intencions. Esclausans diu: "El Partit intel·lectualista convé que aplegui a homes d'intel·ligència, de la crema dreta a la més extrema esquerra." Veus ací una frase lamentable, escandalitzarà als nuclis avessats a la política. És d'unisme monstruós i d'una sinceritat. Des de quan poden ocupar un mateix àmbit dues forces oposades? Com fer coincidir dos contràstics en una mateixa línia? Esclausans vol ligar la línia a un "sistema" que resol les afecions dels professionals intel·lectuals. No és això pretén Esclausans amb el seu "afer"? D'un afer que cau de pes sobre professionals o de ciutadans per un estimulant redemptiu que ens trobem en plena crisi? Aquesta és la pedra de trobar allà on vollem. D'ençà de la República els catalans de Catalunya s'han troconnectats de la massa. El país somogut per l'ideal emancipador i l'efervescència e la dialèctica la història que va sempre en atió de nous rumbes i noves fites. Les col·lectives — que són desnatges artístiques — fan una dels homes i els transformen a torrentada que s'esmunyota els obstacles han estat vancasasans, et tarannà dels homes la fenòmens socials determinen, ts com que no admeten "sistègids són l'othora sostinguts a idea propulsora d'un nou orial. El catalanisme fou l'impuls que posà en contacte els intel·

lectuals amb el poble. Però ja hem vist com ha estat portat a terme l'anel·hel emancipador de les masses. Es camoteig nociu d'aquelles prerrogatives populars, abandonament de les promeses que un dia foren el motor elector: efervescent, i el total desprestigi dels cabdills que una vegada elevats al poder no han fet altra cosa que procurar-se una posició privilegiada en mig dels privilegiats de casta avui regnants.

No vull pas enutjar l'amic Esclausans constatant que la República està en mans dels intel·lectuals. I que aquesta República de "treballadors de totes classes" permet que la reacció es reorganitzi arreu per implantar novament, amb caràcters més greus, aquell poder despòtic que informà durant tot el regnat de la monarquia. I és així que es vol formar un "Partit intel·lectualista" amb gent de tot color? I és així que es vol fer de la intel·ligència un camp abonat a totes les confabulacions polítiques. És d'aquesta manera que hom vol posar la intel·ligència al servei de les causes nobles i justes?

Cal prendre una determinació, amic Esclausans. O s'és blanc o roig. Mitges tantes, no. O al servei de la classe treballadora o al costat de les oligarquies del capitalisme. El camp neutral no existeix. Forçosament, l'home de raïocini, l'home de sentit comú, ha de tenir una visió dels fets — que són política, que són socials — i els ha de defensar o condemnar segons la seva posició social. Homes com Maxim Gorki, com Romain Rollan, com Henry Barbusse, com tants d'altres, dediquen llur acadèmisme i llur erudició infatigables al servei del proletariat mundial. Els intel·lectuals catalans s'han mirat sempre amb un xic d'hostilitat els moviments obrers. Ha arribat l'hora de les noves valors. El desfalliment moral d'Europa, la davallada espiritual del món, és una conseqüència natural del cataclisme econòmic que regeix als destins de l'univers. Una nova força despunta a l'albada del ressorgiment de tot allò que avui és un munt de runes. Cal dir-se, amic Esclausans, com Gorki: "Jo, amb la força obrera de la cultura, per la creació de noves formes de vida".

EL CINEMA

EL CAFE DE LA MARINA

S'ha acabat fa dies la filmació de l'obra de Josep M. de Sagarra "El café de la Marina". Domènec Fruina ha emprat, entusiasmat, el muntatge de la ciutat. Possiblement a mitjans o a final del mes que ve la veurem projectada en un dels nostres salons més importants.

UN FILM DE NOIS

Ho és "La Maternelle", film francès de Jean Benoit-Lévy i Maria Epstein. Veient aquest film hom pensa en Zola, hom pensa en l'horrible tragèdia que gravita sobre la fràgil vida dels infants humils que no coneixen pare i que no saben que és anor. L'heroïna d'aquesta producció és una doneta de dotze anys que es diu: Paulette Elambert.

EL TEATRE A ALSACIA

Hi ha crisi de teatre a Alsàcia? Incubtablement, puix que n'hi ha arreu del món. Però no. La crisi és distinta. Els teatres —pocs alsacians, més ben dit de Strasbourg— són una causa de petites lluites mesquines. Els directors es barallen amb els autors, els músics amb els actors, els d'una tendència amb els de la tendència oposada. Mentrestant, el públic, pacientment, al carrer espera i aguantant la pluja.

GIRLS

La gràcia ingènua vorejant aïrosa el precipici de la impudícia. El gest senzill aixecant la faldilla, el baci de cuixa que es veu entre la florejada lligacama i el brancatge barroc de les biondes. La mirada que acompanya el gest. La fresca pell del cos aietant que es veu i quasi es toca, el "cacho sein" estricte que deixa endevinar una vaga astronomia de flonjors amables. El somriure. Oh, aquell somriure!... Tots aquests magnífics passatges ens esperen: "Guardes de Corps" (film Paramount), "Roman Scandals" (Metro) i "Footlight parade" (Desfilada de pous lleurs), de la Warner, són després de "El carrer 42" els films de music-hall més reeixits de l'any.

FLAUBERT a L'ECRAN

Un esdeveniment formidable en la història de la literatura i del cinema: "Madame Bovary"—la novel·la que ha donat qui sab les voltes al món, acaba d'ésser realitzada per Pierre Renoir. En són intèrprets Valentine Tessier i Monette Dinay. El film va distribuït per la C. I. D.

UNA ESTRENA DE HAPTMANN

Gerhardt Hauptmann ha estrenat diumenge passat a Múnic la seva darrera obra "L'arpa d'or". Aquesta estrena s'ha efectuat amb motiu de la festa de l'Art alemany.

TEATRE DE CRIMS

El nou vingut al teatre, Henri-Robert, col·labora amb Henri de Rothschild (André Pascal), en un drama en cinc actes i vuit quadres tret del seu llibre "Pranzani". Es tracta de la reconstrucció d'un famós crim passional de fa quaranta anys que va emocionar atormament la societat parisenca.

Will Rogers

en una escena de "La fira de la vida"

EL TEATRE